

ИНСТИТУТ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЈЕ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

www.iph.mk

Ул." 50 Дивизија " бр.6, 1000 СКОПЈЕ

Тел: 02 3 125 044, 3 223 033; Факс: 02 3 223 354

СЕКТОР ЗА КОНТРОЛА И ПРЕВЕНЦИЈА НА ЗАРАЗНИ БОЛЕСТИ

ОДДЕЛЕНИЕ ЗА СЛЕДЕЊЕ И НАДЗОР НАД ЗАРАЗНИТЕ БОЛЕСТИ

БИЛТЕН

за движењето на акутните заразни заболувања во Република Северна Македонија
во месец **февруари, 2020**

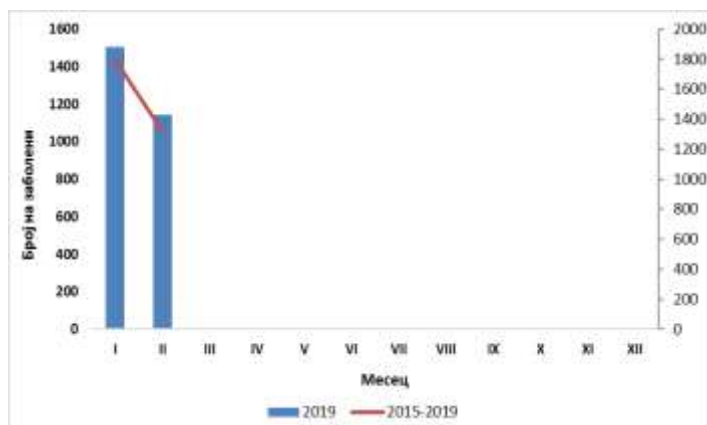
Скопје, 19.03.2020

Во текот на месец февруари 2020 година, во Република Северна Македонија, регистрирани се вкупно **1.141** заболени лица од акутни заразни заболувања (без грип, туберкулоза, СИДА, АФП и хронични носителства на хепатит Б и Ц и ХИВ) со вкупна инциденца од **55,1 на 100.000 жители**.

Во текот на месец февруари се бележи намалување на вкупниот број на заболени лица за 24.2% во однос на претходниот месец јануари 2020 (n=1.506). Во однос на февруари 2019 (n=1.520), како и во однос на аритметичката средина за периодот 2015–2019 (n=1.320), се регистрира намалување на пријавените лица од акутни заразни заболувања за 24.9% и 13.6% соодветно. (Графикон 1)

Во вкупниот број на заболени во 2020 година, регистрираните случаи во месец февруари учествуваат со 43.1%. Кумулативниот број на заболени во 2020 е намален за 26.2% во однос на кумулативата за истиот период во 2019 година.

Графикон 1. Број на заболени од заразни болести по месеци во 2020 и аритметичка средина за 2015-2019

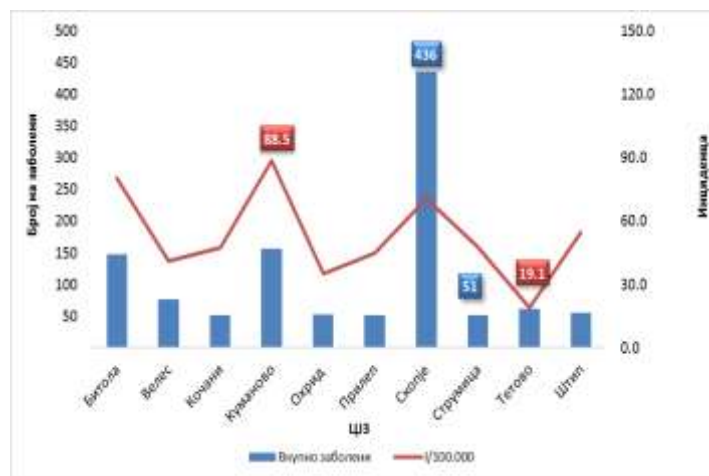
Во месец февруари, најголем број акутни заразни заболувања на ниво на ЦЈЗ се регистрирани на територија на ЦЈЗ Скопје (n=436 или 38.2%), а најмал во ЦЈЗ Струмица (n=51 или 4,5%). (Табела 1 во Прилог)

Највисока инциденца на 100.000 жители на ниво на ЦЈЗ е регистрирана на територијата на ЦЈЗ Куманово (I=88,5/100.000), а најниска е инциденцата во ЦЈЗ Тетово (19,1/100.000). (Графикон 2)

Највисока инциденца на ниво на ПЕ е регистрирана на територијата на Веница (I=139,0/100.000).

Не се регистрирани заболени лица на територијата на ПЕ Гевгелија, Берово, Делчево и Дебар. (Табела 1 во Прилог)

Графикон 2: Број на заболени и инциденца од акутни заразни заболувања по ЦЈЗ во февруари, 2020

Десетте најчесто пријавувани акутни заразни заболувања во февруари учествуваат со 98,6% во вкупниот број на заболени во месецот и бележат инциденца од 54,4/100.000 жители.

Табела 1: Десет најчесто пријавувани акутни заразни заболувања во февруари, 2020

Заболување	Број	I/100.000
Овчи сипаници	708	34.2
Ентероколити	281	13.6
Шуга	39	1.9
Скарлатина	35	1.7
Инфективна мононуклеоза	20	1.0
Салмонелози	13	0.6
Вирусен хепатитис А	11	0.5
Вирусен енцефалитис	7	0.3
Инфекции со хламидија	6	0.3
Бактериски алиментарни инфекции и интоксикации	5	0.2
Вкупно	1.125	54.4

Првите две најчести заразни заболувања (овчи сипаници и ентероколити), учествуваат со 86,7% во вкупниот број на заболени, а со 87,9% во десетте најчесто регистрирани акутни заразни заболувања во месец февруари 2020 година.

Во текот на месец февруари, **најчесто** регистрирано акутно заразно заболување се **овчите сипаници** со вкупно 708 заболени лица. Тие во вкупниот број на заболени во месецот учествуваат со 62,1%, а во групата на десетте најчести заразни заболувања за овој месец учествуваат со 62,9%.

Во однос на претходниот месец јануари 2020, се регистрира намалување на бројот на заболени од овчи сипаници за 32,7%. Во однос на месец февруари 2019, како и во однос на аритметичката средина 2015-2019, во овој месец се регистрира зголемување од 17,8% и 29,2%, соодветно.

Во вкупниот број на регистрирани овчи сипаници во 2020, пријавените случаи во февруари учествуваат со 40,2%, додека во вкупниот број на регистрирани акутни заразни заболувања во 2020 година, овчите сипаници учествуваат со 66,5%.

Кумулативниот број на заболени од овчи сипаници во 2020 е мален за 5,6% во однос на кумулативата за истиот период во 2019.

На второ место по број на регистрирани заболени во месец февруари се **ентероколитите**, со 281 случаи. Во вкупниот број на заболени во месецот учествуваат со 24,6%, а во групата на десетте најчести заразни заболувања со 25,0%.

Во однос на претходниот месец јануари 2020, се регистрира намалување на бројот на заболени од ентероколити за 5,4%. Во однос на месец февруари 2019, како и во однос на аритметичката средина 2015-2019, во овој месец истотака се регистрира намалување од 39,0% и 52,0%, соодветно.

Во вкупниот број на регистрирани овчи сипаници во 2020, пријавените случаи во февруари учествуваат со 48,6%, додека во вкупниот број на регистрирани акутни заразни заболувања во 2020 година, овчите сипаници учествуваат со 21,8%.

Кумулативниот број на заболени од овчи сипаници во 2020 е мален за 40,5% во однос на кумулативата за истиот период во 2019.

Во однос на поделбата на **акутните заразни заболувања по групи**, најголем број од заболувањата во месец февруари припаѓаат на **капкови заразни заболувања заболувања** (n=767; 67,2%) (*Графикон 3*), со инциденца од 37,1/100.000.

Од нив, најголем број и процент чинат пријавите на овчи сипаници (n=708 или 92,3%), со инциденца од 34,2/100.000. Следуваат 35 заболени лица од скарлатина (4,6%; I=1,7/100.000) и 20 случаи на инфективна мононуклеоза (2,6%; I=1,0/100.000). Во оваа група регистрирани се по еден случај на голема кашлица, заразни заушки, инфекции со Хиб, пневмококни инфекции. (*Табела 1 во Прилог*)

На второ место во месец февруари е групата на **цревни заразни заболувања**. Пријавени се 313 заболени (27,4%) (*Графикон 3*), со инциденца од 15,1 на 100.000 жители.

Од нив, најголем број, процент (n=281; 89,8%) и највисока инциденца (I=13,6/100.000), чинат пријавите на ентероколити. На второ место во оваа група се 13 случаи на салмонелози (4,2%; I=0,6/100.000). Следуваат 11 случаи на вирусен хепатитис А, 5 случаи на бактериски алиментарни инфекции и интоксикации и 3 инфекции предизвикани од E. Coli.

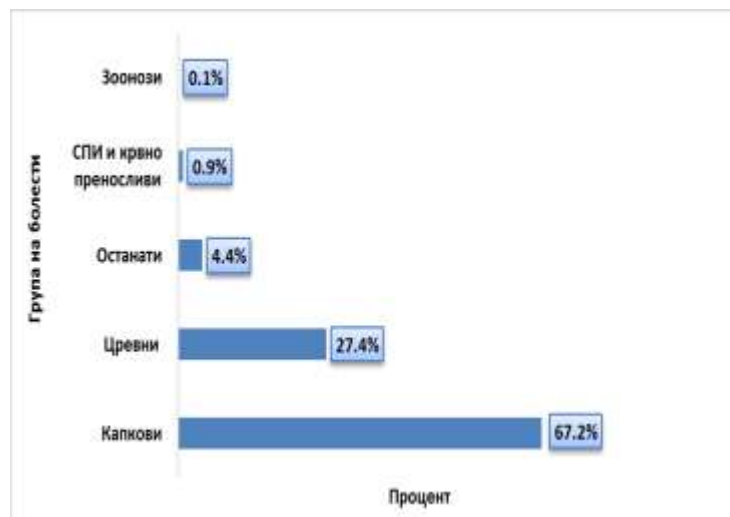
Во групата на **зоозоози**, во месец февруари, регистрирано е едно заболено лице од бруцелоза. (*Графикон 3*)

Во групата на **останати акутни заразни заболувања**, во февруари се регистрирани 50 случаи (4,4%; I=2,4/100.000). (*Графикон 3*)

Од нив, најбројни (n=39; 78,0%) се случаите на заболени од шуга со инциденца од 1,9/100.000. Следуваат во групата 7 случаи на вирусен енцефалитис, три случаи на неодреден вирусен хепатитис и еден случај на вирусен менингитис. (*Табела 1 во Прилог*)

Во групата на регистрирани **сексуално и крвно преносливи инфекции** без ХИВ/СИДА (n=10; 0,9%. I=0,5/100.000) (*Графикон 3*). Во текот на месец февруари пријавени се 6 случаи на инфекции со хламидија и по два случаи на вирусен хепатитис Б и гонореја. (*Табела 1 во Прилог*)

Графикон 3: Структура на заболени по групи на заболувања во февруари, 2020

ХИВ/СИДА И ДРУГИ СЕКСУАЛНО ПРЕНОСЛИВИ ИНФЕКЦИИ

Во текот на февруари, регистрирани се 6 нови случаи на ХИВ/СИДА. Од новорегистрираните, 4 случаи се ХИВ позитивни и два случаи се СИДА. Сите се од машки пол. Во однос на возрасната дистрибуција – по два се од возрасната група од 20-29, 40-49 и по еден случај од возрасните групи 30-39 и 60+ години. Од регистрираните, 5 лица се припадници на MSM и еден е од хетеро популацијата. Според местото на живеење, 4 се од Скопје, а по еден од Штип и Делчево.

Согласно постоечката евиденција на пријавени случаи (заклучно со 29.02.2020), кумулативниот број на лица регистрирани со ХИВ/СИДА во Р. Северна Македонија, за периодот 1987–2020 изнесува 477.

Од вкупниот број на досега регистрирани случаи за кои има податок (n=473):

- 102 лица починале, а
- 371 лица живеат со ХИВ/СИДА.

ВАКЦИНО-ПРЕВЕНТАБИЛНИ ЗАБОЛУВАЊА

Во однос на вакцино-превентабилните заболувања, во февруари 2020, регистрирани се 5 заболени лица (без туберкулоза), со инциденца $I=0,2/100.000$ жители. (Табела 2 во Прилог)

Пријавени се две лица со вирусен хепатит Б, истите согласно Календарот за имунизација не подлежат на вакцинација и не се вакцинирани.

Пријавено е едно лице со заразни заушки од Тетово, на возраст од 15 години. Вакцинирано е согласно Календарот за имунизација, а дијагнозата е поставена лабораторски.

Во февруари, регистриран е еден случај на голема кашлица кај едногодишно дете од Скопје. Во однос на вакциналниот статус, детето е вакцинирано согласно Календарот за имунизација. Дијагнозата е поставена лабораторски.

Регистриран е еден случај на инфекција со ХиБ, кај 9-месечно дете од Скопје, невакцинирано според Календарот за имунизација. Дијагнозата е докажана клинички и лабораторски.

Во текот на февруари, од страна на Клиниката за детски болести е пријавен првиот АФП случај во 2020. Станува збор за машко 5-годишно дете од Скопје, редовно вакцинирано согласно Календарот за имунизација со 4 дози на ОПВ вакцина. ИЈЗ направи увид на КДБ, а од заболеното дете и од контактите се земени материјали за вирусолошко испитување кои се испратени во Референтната лабораторија за ентеровируси на СЗО во Софија, Р. Бугарија.

ЕПИДЕМИИ

Во текот на февруари до ИЈЗ нема пристигната **пријава за епидемија на заразна болест.**

СМРТНИ СЛУЧАИ

Во текот на месец февруари **регистриран е еден смртен случај.**

Се работи за лице од машки пол на 51 – годишна возраст од Пробиштип со Dg. Influenza и со други пропратни коморбидитети. Пациентот бил хоспитализиран на Клиника за пуломологија и алергологија-Скопје. Според податоците од пријавата, пациентот починал на 09.02.2020 година.

ГРИП/ ЗАБОЛУВАЊА СЛИЧНИ НА ГРИП

Согласно извештајот на Flu News Europe за состојбата со грип во сезоната 2019/2020 во Европа, пикот на сезоната на грип во европските земји е достигнат во петтата недела. Најголем дел од земјите пријавуваат широко распространета активност, преку редовниот и сентинел системот за надзор кај кои се докажани инфлуенца А (65.4%) и инфлуенца Б (34.6%). Меѓу Influenza А вирусите, ко-циркулираат А(Н1Н1)рdm09 и А(Н3Н2), а меѓу Influenza В, доминира линијата Victoria.

Во текот на месец февруари, пријавени се вкупно 19.874 случаи ($I=960.5/100.000$) на територијата на Северна Македонија. Од нив, најголем број на заболени ($n=3.892$) се пријавени од ЦЈЗ Скопје, а највисока кумулативна месечна инциденца е регистрирана во ПЕ Кавадарци ($4.173,4/100.000$).

Од почетокот на сезоната 2019/20, а заклучно со крајот на месец февруари 2020 година, кумулативно се пријавени вкупно 27.017 случаи на грип/ заболувања слични на грип ($I= 1.305,7/100.000$).

Од нив, најголем број на заболени се регистрирани во ЦЈЗ Скопје ($n=5.106$), ЦЈЗ Струмица ($n=2.895$), ПЕ Кавадарци ($n=2.309$), ЦЈЗ Велес ($n=2.276$) и ЦЈЗ Куманово ($n=2.002$). Највисока инциденца $5.365,6/100.000$ е регистрирана на територијата на ПЕ Кавадарци.

Во текот на сезоната се регистрирани вкупно 3 смртни случаи асоцирани со грип.

Во однос на дистрибуцијата на заболените по возрастни групи, најголем број на случаи се пријавени кај лицата од 15-64 години – 13.600 случаи (50,3%), а највисока инциденца од $3.661,7/100.000$ се регистрира кај децата на возраст од 5-14 години.

Од почетокот на сезоната 2019/2020, во вирусолошката лабораторија на ИЈЗ, пристигнати се вкупно 660 хумани материјали од здравствените установи - од амбулантски и болнички лекувани пациенти од редовниот и од сентинел надзорот, од кои 333 (50,5%) се позитивни на присуство на вирусот на инфлуенца. Од позитивните, 183 (55,0%) се Influenza А, додека 150 (45,0%) се Influenza В.

ЛАБОРАТОРИСКИ ИЗОЛИРАНИ ИЛИ НА ДРУГ НАЧИН ДОКАЖАНИ ПРИЧИНТЕЛИ НА ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА РЕЗИСТЕНЦИЈА НА АНТИБИОТИЦИ

Во овој Билтен е даден приказ на евидентираните *Пријави за изолиран-докажан причинител на заразна болест и резистенција на антибиотици*, пристигнати во ИЈЗ во текот на месец февруари, 2020 година ($n=735$).

Пријави се добиени од микробиолошките лаборатории од териториите на 10 Центри за јавно здравје. Најголем број пристигнати пријави се од микробиолошките лаборатории кои се наоѓаат на територијата од ЦЈЗ Скопје ($n=637$; 86,7%), ЦЈЗ Битола ($n=34$ или 4,6%) и ЦЈЗ Куманово ($n=29$ или 3,9%).

Од пристигнатите пријави, најчесто докажани/ изолирани причинители во месец февруари се: *MRSA* ($n=101$; 13,7%), *Influenza В* ($n=99$; 13,5%) , *Influenza В (Victoria)* ($n=85$; 11,6%) и *Influenza АН1 рdm* ($n=81$; 11,0%). (Табела 4 - Прилог)

Во однос на пријавите за резистенција на антибиотици, покрај пријавените *MRSA*, пријавени се резистенции *по една пријава на Klebsiella spp. ESBL u Escherichia coli*.

Во однос на лабораториите кои пријавуваат резистенција (без *MRSA*), пријавените се од Клиничка болница - Битола.

БОЛЕСТИ КОИ СЕ РЕГИСТРИРААТ КАЈ СТРАНКИ ДРЖАВЈАНИ

Во текот на месец февруари, *пристигнати* се 15 пријави за заразно заболување кај странски државјани кој престојувале во Република Северна Македонија.

Од вкупно пријавените во месец февруари, 4 пријави се за ентероколит, по три пријави за инфлуенца и ТБЦ, по два случаи се за салмонелоза, и вирусен хепатит Б и една пријава за скарлатина.

По земја на живеалиште на странските државјани, 12 пријави се за жители на Косово, 2 пријави за жители на Кореја и една за жител на Шведска.

*Кузмановска Г., Караџовски Ж., Ставридис К.,
Балажи Љ., Кочински Д., Миќиќ В., Положани Е.,
Цветановска Ж., Столеска Илиоска Р., Исмани М.
Чибишева Д.*